

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 39899/ /2008. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszossal szemben fogantatosított rendőri intézkedés ellen benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 136/2009. (V. 13.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság
- 4) Készenléti Rendőrség
- 5) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2008. október 24-én, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban BRFK) V. Kerületi Rendőrkapitányságán, a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt vele szemben folytatott szabálysértési eljárás során történt meghallgatása alkalmával a vele szemben 2008. október 23-án fogatosított rendőri intézkedéssel szemben az alábbi panaszt terjesztette elő.

A rendőrök az említett napon a Budapest V. kerület Markó utcában körbekerítették az éppen arra vonuló – egy rendezvény helyszínére tartó tömeget, megakadályozva ezzel őket a továbbjutásban azzal, hogy mindenkit csak igazoltatás után engedtek tovább haladni. A panaszos elmondta, hogy a tömeg békésen vonult, a Rendőrség is tudta, hogy merrefelé tartanak, ezért nem értette és indokolatlannak találta a körbekerítést. Elmondta továbbá, hogy ezen a napon az esti órákban őt már legalább három alkalommal igazoltatták és rögzítették az adatait, ezért felháborítónak találta, hogy erre az említett helyszínen ismételt sor került.

Elmondta azt is, hogy az őt kiemelő rendőrök nem arra kérték, hogy igazolja magát, hanem, hogy menjen velük, de hogy ezt milyen okból tegye, azt nem közölték vele. Erre ő azt kérte a rendőröktől, hogy hadd várja meg, amíg a többiek békésen elmehetnek a helyszínről, és utána a rendőrökkel fog menni. Ezt a rendőrök nem vették figyelembe, és mivel vele szemben tovább "akadékoskodtak", őt a körülötte lévő emberek - ismertsége okán - körbevették, belekapaszkodtak, így próbálva megakadályozni a kiemelését. A panaszos kérésére azonban elengedték őt, így a rendőrökkel tudott menni, ám az intézkedést a rendőrök továbbra is azzal indokolták, hogy ezt kapták parancsba.

Nem sokkal ezt követően került sor a panaszos előállítására.

A panaszos azt sérelmezte, hogy:

- a vonuló tömeget miért kerítette körbe a rendőrség,
- miért volt szükséges az ő kiemelése, ismételt igazoltatása és ruházatának átvizsgálása,
- valamint indokolatlannak tartotta az előállítását is.

II.

Az eljárásban – a panasz mellett – az alábbi tartalmú rendőri jelentések és más rendőrségi dokumentumok, meghallgatási jegyzőkönyvek alapján állapítottam meg a tényállást.

Budapest rendőrfőkapitánya a 110-60/2008. ált. számú egyedi utasításában, az Rtv. 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján¹ Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2008. október 22-én 00.00 órától 2008. október 25-én 24.00 óráig. A központi biztosításba beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását.

A panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester és r. zászlós közös – 01180-509612/2008 id. számú – jelentése szerint ők a 2008. október 23-ai ünnepségekkel kapcsolatos biztosítási feladatokban vettek részt. 20 óra 30 perctől a Budapest, V. kerület Markó utca 22. sz. előtt összegyűlt tömeg tagjainak igazoltatását végezték, a kapott utasításoknak megfelelően. 20 óra 45 perckor azt az utasítást kapták a közterületi, közrendvédelmi parancsnoktól, hogy a tömeget vezető panaszost emeljék ki, gyülekezési joggal való visszaélés miatt. A tömegen keresztül megközelítették a panaszost, és felszólították, hogy jöjjön ki és igazolja magát. A panaszos erre közölte, hogy „*ne szórakozzanak velem, hagyják békén*” majd több körülötte álló „*szimpatizáns*” személy bele is kapaszkodott, így megakadályozva a rendőri intézkedést. Ezzel párhuzamosan egy rendőrségi szolgálati jármű kihangosítón keresztül többször is felszólította a tömeget, hogy a rendőri intézkedéseknek tegyenek eleget, és igazolványaikat készítsék elő.

A panaszossal szemben testi kényszert alkalmaztak a rendőrök, és a hátánál két kézzel elkezdtek kitolni a tömegből, míg a bevetési csoport többi tagja biztosította az intézkedést. Ekkor a panaszos közölte, hogy aláveti magát az intézkedésnek, és felszólította a társait, hogy engedjék őt el, ne kapaszkodjanak belé. Miután a panaszost a tömegből kivezették, igazoltatták, majd a ruházatát átvizsgálták, amiről egy r. törzszakasznagy videofelvételt is készített. Ezt követően a panaszost előállították a BRFK Központi Fogda Gyorskocsi utcai objektumába.

A panaszos részére az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása miatt a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Fogdaszolgálati Osztály Gyorskocsi utcai objektumában tartózkodott 2008. október 23-án 21.00 órától 2008. október 24-én 03.20 óráig. Az előállítás alatt sérülése nem keletkezett, panasszal azonban élni kívánt.

A BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság részéről előadóként eljáró r. hadnagy által 2008. december 15-én hozott szabálysértési határozat szerint

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. § (1) illetve (3) bekezdései szerint a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

a panaszos ellen jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt indult eljárást szabálysértés hiányában megszüntetik, az indokolás szerint a panaszos ezt a cselekményt nem követte el.

A panaszos panaszbejelentése alapján indult eljárásban 2008. november 21-én tanúként meghallgatták az október 23-ai rendezvények említett közterületi, közrendvédelmi parancsnokát. Az ő jegyzőkönyvezett tanúvallomása szerint 2008. október 23-án, közterületi, közrendvédelmi parancsnokként azt az utasítást kapta, hogy a 64 Vármegye Ifjúsági Mozgalom rendezvényéről előzetes bejelentés nélkül a belvároson átvonuló tömeget tartóztassa fel, és a vonuló személyeket *"számoltassa el"*. Erre az V. kerület, Markó utcában volt lehetőség, ahol a tömeget feltartóztatták, és megkezdték az egyenkénti igazoltatást és ruházat átvizsgálást. Eközben a közterületi, közrendvédelmi parancsnok utasítást kapott *"a csapatszolgálati törzsből"*, hogy a *"be nem jelentett vonulós demonstráció"* szervezőjét – a panaszost – a tömegből emeljék ki biztonságos igazoltatása érdekében, és amennyiben *"a szabálysértést"* felszólítás ellenére is tovább folytatja, foganatosítsák a szükséges *"kényszerintézkedéseket"*.

Ezt a parancsot ő továbbította a kiemeléshez szükséges rendőri állománynak, akik – az intézkedés foganatosítása közben – jelentették, hogy a panaszos a tömegből való kijövetelt és személyazonossága igazolását megtagadta, őt a tömeg tagjai körbefogták és összekapaszkodtak. Ezt követően őt a kiemelő állomány tagjai elkezdték a tömegből kitolni, mire a panaszos megkérte a belé kapaszkodókat, hogy engedjék el. Majd a közterületi, közrendvédelmi parancsnok utasítást adott arra, hogy rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt a panaszost állítsák elő a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába.

A tanúként meghallgatott közterületi, közrendvédelmi parancsnok a 116-27/1170/2008. ált. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint elmondta, hogy tudomása szerint az igazolás megtagadását a helyszínen a panaszos azért nem követte el, mert már a tömegből való kijövetelt is megtagadta; de leszögezte azt is, hogy az intézkedést magát ő nem látta, csak a kiemelést végző rendőrök jelentéseiből értesült a történetkről. Azt is elmondta, hogy a panaszossal szembeni intézkedés alapja az volt, hogy olyan információ *"érkezett a törzsből"*, amely szerint a be nem jelentett demonstrációt a panaszos szervezte, ezért *"elszámoltatását"* követően fel kívánták szólítani a szabálysértés abbahagyására, vagyis hogy *"a demonstráció további szervezését és tartását fejezze be"*. Ha a panaszos együttműködött volna, igazoltatása és ruházatának átvizsgálása után vele szemben gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértése miatt feljelentést tettek volna; mivel azonban a panaszos nem volt együttműködő, felszólítására nem is kerülhetett sor, ezért vele szemben egy másik szabálysértés, a rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt indult eljárás, ez alapozta meg előállítását is.

Az V. kerület, Markó utcában tartott szemle megtartásától készített jegyzőkönyv szerint az említett helyen 2008. október 23-án 21 óra 50 perctől október 24-én 4 óra 15 percig tartott a helyszíni szemle, amelyet az ismeretlen tettes ellen közveszély okozása büntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő eljárás alkalmával tartottak. A szemlén a hatóság részéről öt rendőr – a vezető r. főhadnagyon kívül négy bűnügyi technikus – vett részt. A bizottság tagjai az általuk kapott információk alapján leírták, hogy a lezárt utcárészen az emberek a náluk lévő közbiztonságra veszélyes eszközöket az ott parkoló gépkocsik mellé és alá dobálták. A jegyzőkönyv feltalálási helyük és minőségük szerint részletesen felsorolva leírja, hogy az egyéb különböző eszközök (pl. nagy számban fekete színű maszkok, kesztyűk, hátizsákok, gázálcok, szatyrok, úszószemüvegek, csúzlik, petárdák, vascsövek, fadarabok) mellett mintegy 50 db sárgás színű folyadékot tartalmazó palackot találtak, amelyek szájába szigetelő szalaggal textildarabok voltak erősítve.

A BRFK hivatalvezetőjének 2009. március 15-én kelt 01000-146/31/2009.P. számú jelentése valamint 2009. április 7-én kelt 01000-146/35/2009.P. számú tájékoztató levele az eddigieket annyiban egészíti ki, hogy leírja: 2008. október 23-án az V. kerület, Markó utcában vonulós rendezvény nem volt bejelentve. A rendőri egységek ezért az ott vonulókat intézkedés alá kívánták vonni, különösen, mert az ott vonulók közül többen a rendőrök útvonalába szögeket, a rendőrök felé üvegeket dobáltak. Hogy a vonulás nem volt kizárólagosan békés szándékú, azt a vonulók után a helyszínen hátrahagyott közbiztonságra veszélyes eszközökről készített helyszíni szemle jegyzőkönyve utólag is igazolta. A rendőröknek kiadott utasításnál – a jelentés szerint – figyelembe kellett venni azt a körülményt is, hogy a vonuláshoz közeli helyszínen, a Nyugati téri felüljáró alatt rendőri egységek az említett napon robbanóanyagokat találtak. Ez a vonuló tömeg körbekerítését, ellenőrzését különösen is szükségessé tette. A hivatalvezető a jelentésében utalt arra, hogy a budapesti rendőrfőkapitány fokozott ellenőrzést rendelt el az említett időszakra, amely megalapozta az említett intézkedéseket; valamint arra is, hogy a helyszínen a rendőri biztosítás a Csapatszolgálati Szabályzat szerint zajlott, és itt is szerepel utalás a bekerítés műveletére.

A videofelvételnek a konkrét panaszügyhöz kapcsolódó részeiből – a panaszossal szemben fogantatott intézkedéseket rögzítő felvételekből – a következőket lehetett megállapítani.

A felvétel az említett napon 20 óra 21 perc 57 másodperctől rögzíti a történeteket, ekkorra az V. kerület, Markó utca le volt zárva, és már igazoltatásokat, ruházat átvizsgálásokat hajtott végre. A felvételen az említett közbiztonságra veszélyes eszközök – a sárgás színű folyadékot és beleragasztott textildarabot tartalmazó palackok – közül több is látható. A célzottan a panaszos kiemelésére és igazoltatására, ruházat átvizsgálására irányuló intézkedést kb. 20 óra 46 perckor kezdte meg a kiemelő csoport. A felvételen nem hallatszik, hogy a panaszos felé milyen kérdést vagy felszólítást intéztek, az viszont jól hallható, hogy a panaszos a felvételen 20 óra 47 perc 15 másodperctől 20 óra 47 perc 17 másodpercig jól láthatóan és hallhatóan a felszólítással szembeni engedetlenségének ad hangot, amikor azt válaszolja a rendőri felszólításra, hogy „*De nem akarok kimenni!*”, eközben hátralép, vagy hátra húzzák. Ezt követően 20 óra 47 perc 27 másodperctől 20 óra 47 perc 31 másodpercig jól hallhatóan azt mondja, „*Engedjétek ki az embereket, és az utolsó húsz emberrel kimegyek*”.

E mondatát követően kettő, majd három rendőr hátulról elkezdte őt „*kitolni*” a tömegeből, amit a körülötte állók néhány másodperc után nem is akadályoztak tovább. Ezt követően került sor a panaszos igazoltatására, ruházatának átvizsgálására, majd 20 óra 53 perc körül közölték a panaszossal, hogy előállítják, melynek okát a panaszos a felvétel tanúsága szerint nem ismerte.

Az intézkedést fogantató rendőrök jelentéseikben valamint 2009. június 24-én történt tanúkenti meghallgatásuk alkalmával egybehangzóan állították, hogy a panaszost a tömegeből történő kijövetel mellett – azt követő – igazolásra is felszólították.

Ezt a közterületi közrendvédelmi parancsnok fent részletezett vallomása is megerősíti, mivel elmondása szerint azt az utasítást továbbította az intézkedő rendőrök felé, hogy „*a tömegeből emeljék ki biztonságos igazoltatása érdekében*”.

III.

A panasszal érintett rendőri intézkedés idején Budapest rendőrfőkapitánya a 110-60/2008. ált. számú egyedi utasításában Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2008.

október 22-én 00.00 órától 2008. október 25-én 24.00 óráig. Ez idő alatt Budapest területén a Rendőrségnek joga volt igazoltatni a fokozott ellenőrzés céljának – a bejelentett rendezvények rendjének megővése, azt megzavarni kívánó személyek kiszűrése – érdekében.

A panaszost – mivel be nem jelentett vonulós demonstráció szervezője volt – utasítás alapján, szabálysértés elkövetése miatt, annak megszakítása érdekében a tömegtől eltávolítani és igazoltatni kívánták, majd pedig felszólítani, hogy a szabálysértést² hagyja abba.

Ennek érdekében a helyszínen az utasítás végrehajtására rendelt rendőri erők megközelítették a panaszost a tömegen keresztül, majd megkezdve az intézkedést felszólították a tömegből való kijövetelre, személyazonossága igazolására.

A panaszos a videofelvétel tanúsága szerint 20 óra 47 perc 15 másodperctől 20 óra 47 perc 17 másodpercig jól láthatóan és hallhatóan a felszólítással szembeni engedetlenségének ad hangot, amikor azt válaszolja a rendőri felszólításra, hogy „*De nem akarok kimenni!*”, eközben hátralép. Ezt követően 20 óra 47 perc 27 másodperctől 20 óra 47 perc 31 másodpercig jól hallhatóan azt mondja, „*Engedjétek ki az embereket, és az utolsó húsz emberrel kimegyek*”.

A jogalkotó a rendőri intézkedések alkotmányos szabályozása érdekében a Rendőrség részére a jogok mellett jelentős számú kötelezettséget is előír az Rtv-ben. A törvény azonban az intézkedéssel érintett természetes személyekre is kötelezettségeket ró, a velük szemben foganatosított – a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló – rendőri intézkedések esetére³. Amikor tömeg elhagyására irányuló felszólítás teljesítését követeléstől, – ez esetben több igazoltatni kívánt személy „*elengedésétől*” – tette függővé a panaszos, mondván „*...az utolsó húsz emberrel kimegyek*”, alávetési és engedelmisségi kötelezettségét nyilvánvalóan nem teljesítette. E kötelezettségek nem teljesítését a jogalkotó büntetni rendeli⁴, ami további intézkedést – előállítást – indokolt⁵. A rendőri jelentésen utóbb – esetlegesen hibásan – megjelölt jogcím nem változtatja meg az intézkedéskor fennállt, a jogi helyzet alapját képező tényeket, ugyanakkor megjegyzem, hogy szabálytalan volt az az eljárás, hogy a panaszos kérdésére a rendőr az előállítást jogcímének megjelölése helyett annyit válaszolt, hogy ez az

² A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152. § (1) és (3) bekezdései szerint aki bejelentési kötelezettséghez kötött összejövetelt, felvonulást vagy tüntetést bejelentés vagy a tervezett új időpontról való előzetes tájékoztatás nélkül vagy a rendőrség tiltó határozata ellenére szervez vagy tart, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. E szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés alapján a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁴ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A.§ (1) és (2) bekezdései szerint aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. A szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés *f*) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

utasítás. Az előállítás jogalapját érintő téves hivatkozás a jelentésben szakmai hiba, melynek kiküszöbölésére a parancsnoki ellenőrzési tevékenység tényleges, rutinszerűségtől mentes gyakorlása elégséges. Az érintett vezetői állomány figyelmét erre nyomatékosan felhívom. Az említett intézkedési hiba okozhatja a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét ezért e tekintetben a Panasztestület állásfoglalásával egyetértek annak ellenére is, hogy a panaszos ezt a körülményt nem sérelmezte. Ugyanezen alapjog sérelmét okozhatja az előállításról kiadott igazoláson a jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó téves – a Panasztestülethez fordulás joga tekintetében teljesen hiányos – tájékoztatás is, ezért a Panasztestület ezzel kapcsolatos állásfoglalásával is egyetértek.

A panaszos előállítását követően a szabálysértési feljelentés alapján vele szemben „*jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség*” szabálysértése miatt az eljárást azonnal megindították, és mint eljárás alá vont személyt meghallgatták. A szabálysértési eljárást az ügy előadója határozatával megszüntette, a döntés jogerős. Ez azonban nem változtatja meg azt a tényt, hogy a panaszos engedetlen volt az intézkedéssel szemben, így igazoltatása és előállítása jogszerű volt. A határozat szakszerűségének felülvizsgálatára a rendészeti főigazgatónak utasítást adtam, ugyanis a lefolytatott szabálysértési eljárás szakszerűségének vizsgálata nem képezheti a jelen közigazgatási eljárás tárgyát.

A panaszosnak a tömegből testi kényszerrel, annak is az egyik legenyhébb ám elégséges módjával történő kivezetése szintén jogszerű és arányos volt, az a panaszosnak sérülést, fájdalmat nem okozott, a fizikai erő kifejtés mértéke és időtartama nem volt eltúlzott⁶. A kényszerítő eszköz alkalmazása révén a panaszos – felismerve, hogy a további engedetlenség értelmetlen – felszólította az őt visszatartó személyeket, hogy engedjék őt el, hogy kimehessen a rendőrökkel a tömegből. A „*jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség*” szabálysértés mint magatartási tényállás megvalósul ha az elkövető a jogszerű rendőri intézkedésnek bármilyen vonatkozásban, bármely ideig ellenszegül, és nem tényállási elem, hogy az intézkedést az elkövető – eredményként – meg is hiúsítsa. A későbbi engedetlenségtől való elállás és együttműködés pedig a büntetés kiszabása körében értékelendő körülmény.

A panaszos azon állítása, hogy a rendőrök tudták hová tart a békés tömeg, ezért nem érti miért igazoltatták a tömeg tagjait, sőt az jogszerűtlen volt, nem állja meg a helyét.

Tekintettel az elrendelt fokozott ellenőrzés hatályára, és azon tényekre, hogy az igazoltatottak közül többen a szolgálati gépjárművek útjába szöveget helyeztek, feléjük üvegeket dobáltak, valamint a vonulók köveket vettek magukhoz, a tömeg nem volt békésnek nevezhető, a fokozott ellenőrzés keretében történő személyenkénti igazoltatás a közrend fenntartása érdekében elengedhetetlen kötelezettsége volt a Rendőrségnek. Ezt alátámasztja az a tény is, miszerint az intézkedéssel egyidőben a Nyugati téri felüljáró alatt a rendőri egységek robbanóanyagot, az intézkedést követően annak helyszínén pedig, nagy mennyiségű közbiztonságra veszélyes eszközt találtak.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 16. § (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

IV.

A Panasztestületnek az ügyre vonatkozó állásfoglalásában tett egyes megállapításaival – a jelen határozat indokolási részének III. pontjában foglaltakon túlmenően – az alábbi indokok miatt nem értek egyet.

Az állásfoglalás V/1. pont 4. bekezdésében a szabálysértés észlelése esetére a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 21. §-ában foglaltakkal kapcsolatban kifejtette, hogy „szabálysértés észlelése esetén a rendőr feljelentést tesz, vagy a jogszabályban meghatározott esetekben helyszíni bírságot szab ki, vagy figyelmeztetést alkalmaz. Amennyiben ezek nem járnak sikerrel, az arányosság követelményének megfelelően ezt követően kerülhet sor más, az Rtv-ben foglalt rendőri intézkedés alkalmazására.” Ezt követően, az állásfoglalás megállapítja, hogy a konkrét esetben a rendőrség eljáró tagjai nem ezeknek a jogszabályoknak megfelelően jártak el, és törvényes indok nélkül állították elő a panaszt.

E megállapítással szemben a határozat III. pontjában már részben kifejtett indokok mellett megjegyzem, hogy a hivatkozott jogszabályhely⁷ egyértelműen fogalmaz, abban a tekintetben, hogy a rendőr figyelmeztetést csak akkor alkalmazhat szabálysértés esetén, ha érdemi döntési (helyszíni bírságot) jogköre is van. A panaszos által tanúsított tényállás szerű magatartás esetére (lásd: 4. l. l. jegyzet) a jogalkotó, csak a formális eljárást engedélyezi, helyszíni bírság kiszabására nem jogosít fel egyetlen hatóságot, vagy más szervet sem. Tekintetbe véve azt a körülményt is, hogy a helyszínen intézkedő rendőr alappal feltételezhetette, hogy a szabálysértés miatt az eljárás azonnal lefolytatható a panaszossal szemben, az előállítás célszerű és jogszerű intézkedés volt (lásd: 5. l. l. jegyzet). A Panasztestület által citált jogszabályi rendelkezés szerint a rendőr már a figyelmeztetés eredménytelensége esetén is alkalmazhatja az Rtv-ben és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendeletben foglalt további intézkedéseket, nem csak abban az esetben ha sem a figyelmeztetés, sem a helyszíni bírságolás, sem a feljelentés nem járt sikerrel.

Minden más tekintetben egyetértek a Panasztestület állásfoglalásában tett megállapításokkal és következtetésekkel.

⁷ Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 21. § (1) – (4) bekezdései bekezdése szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy jogszabály által meghatározott esetekben helyszíni bírságot szab ki. A rendőr figyelmeztetést csak azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövető személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

Ha a figyelmeztetés nem járt eredménnyel, a rendőr törvényben, illetve e rendeletben meghatározott további intézkedést tesz.

Ha a közrend, közbiztonság, illetve a rendőr vagy más személy jogainak védelme indokolja, a figyelmeztetett személyt a rendőr igazoltatja és az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az adatait rögzíti, és az intézkedésről a hely, idő, ok megjelölésével jelentés tesz.

A Rendőrségnek továbbra is célja, hogy a jövőben az állampolgárok által benyújtott panaszok alapján kidolgozott területi állásfoglalások figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezete;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés *a*) pontja valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 16. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 21. § (1) - (4) bekezdései, 33. § (2) bekezdés *f*) pontja, 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 21. § (1) – (4) bekezdései;
- A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152. § (1) és (3) bekezdései;
- Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A.§ (1) és (2) bekezdései.

A Rendőrség hatásköre és illetékessége a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdésének, valamint a 93/A. § (7) bekezdésének a rendelkezésein alapul.

Budapest, 2009. július „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy